

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

BESZÁMOLÓ

2025. december

**AZ ELFOGADOTT VÉLEMÉNYEK, ÁLLÁSFOGLALÁSOK
ÉS TÁJÉKOZTATÓ/ÉRTÉKELŐ JELENTÉSEK
ÖSSZEFOGLALÁSA**

Tartalomjegyzék

1. GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓ, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ	3
2. FOGLALKOZTATÁS- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA, UNIÓS POLGÁRSÁG	6
3. KÖZLEKEDÉS, ENERGIA, INFRASTRUKTÚRA ÉS INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM	9
4. EGYSÉGES PIAC, TERMELÉS ÉS FOGYASZTÁS.....	12
5. MEZŐGAZDASÁG, VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM.....	16
6. KÜLKAPCSOLATOK	18
7. IPARI SZERKEZETVÁLTÁS KONZULTATÍV BIZOTTSÁGA	21

1. GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓ, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

• *Az EU makroregionális stratégiáinak végrehajtása – 5. jelentés*

Az EGSZB:

- elismeri a makroregionális stratégiák szerepét a szakpolitikák, programok és szereplők közötti többszintű szinergiák megteremtésében. E stratégiák támogatták a zöld és a digitális áttállást, és fontos reziliencia- és szolidaritási kapacitást fejlesztettek ki a világjárvány és a jelenlegi válságok idején,
- kéri a vertikális és horizontális többszintű kormányzás megerősítését a helyi struktúrák bevonásának biztosítása révén,
- üdvözlí a felülvizsgálati folyamatokat, és a szociális dimenzió, a polgári részvétel (beleértve a fiatalokat is) és a régiók közötti együttműködés megerősítését szorgalmazza. A makroregionális stratégiáknak a társadalmi befogadás és a szociális innováció kísérleti terepeiként kell működniük, támogatva a zöld adózást és a humán tőkét,
- tudomásul veszi a balti-tengeri régióra vonatkozó makroregionális stratégia (EUSBSR) eredményeit: a stratégia előmozdította a fenntarthatóságot és az összeköttetéseket a balti-tengeri térségben. A 2021. évi felülvizsgálat és a Balti-tengeri Stratégiai Pont megerősítette az együttműködést és a stratégia irányítását. Bár az Oroszországgal és Belarusszal fenntartott kapcsolatokat felfüggesztették, a stratégia továbbra is érvényes,
- kiemeli a Duna régióra vonatkozó makroregionális stratégia (EUSDR) terén elért eredményeket. A 2020. évi felülvizsgálat megerősítette az uniós prioritásokkal való összhangot és a fiatalok részvételét, bár továbbra is fennállnak egyenlőtlenségek és a politikai elkötelezettség terén tapasztalható eltérések. Az elnökségek újraindították az innovációt és az irányítást,
- kiemeli az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó makroregionális stratégia (EUSAIR) eredményeit. A stratégiához kapcsolódó cselekvési tervet a közelmúltban aktualizálták egy ötödik, szociális pillér bevezetésével. A stratégia magában foglalja a bővítés, a körforgásos gazdaság és a digitalizáció területét, miközben erősíti a partnerségeket és a rezilienciát,
- üdvözlí az Alpok-régióra vonatkozó makroregionális stratégiát (EUSALP), amely megerősítette az együttműködést és a stabil kormányzást, és harmadik országok előtt is nyitva áll. A felülvizsgálat digitalizációval, energiával, vízzel és körforgásos gazdasággal kapcsolatos prioritásokat épít be,
- megjegyzi, hogy a Nyugat-Balkánnal, Ukrajnával és Moldovával való bővítés stratégiai prioritást jelent, és hogy a makroregionális stratégiák képesek megerősíteni az együttműködést és az intézményi kapacitásokat,
- megjegyzi, hogy Oroszország Ukrajna elleni katonai agressziója megerősítette a makroregionális stratégiáknak a szolidaritás és a reziliencia eszközeként betöltött szerepét,
- kulcsfontosságúnak tartja a makroregionális stratégiák helyi alapú megközelítését, amely hozzáigazítja az európai prioritásokat a területi sajátosságokhoz, és előmozdítja a kohéziót olyan eszközök révén, mint a közösségvezérelt helyi fejlesztés, valamint a különböző innovatív kezdeményezések, amelyek ösztönzik a polgári részvételt és a fiatalok részvételét,

- az irányítás és a finanszírozás megerősítését szorgalmazza, a makroregionális stratégiák prioritásait beépítve a kulcsfontosságú uniós programokba. Meg kell erősíteni a helyi hatásköröket, meg kell szilárdítani a partnerségeket, és aktívan be kell vonni a civil társadalmat és a fiatalokat,
- úgy véli, hogy az új (vagyis a 2028–2034 időszakra szóló) többéves pénzügyi keret kockázatot jelent a makroregionális stratégiák megfelelő működésére nézve. Ezért alapvető fontosságú, hogy biztosítsák a makroregionális stratégiákhoz kapcsolódó prioritások beépítését a partnerségi tervekbe,
- hangsúlyozza, hogy átlátható, elszámoltatható és korrupciómentes irányításra van szükség a makroregionális stratégiákban részt vevő intézményekben,
- egy új makrorégió létrehozását kéri a földközi-tengeri térségben az olyan közös kihívások kezelése érdekében, mint az éghajlatváltozás, a migrációs áramlások, az energetikai átállás és a kék fenntarthatóság.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap és azon belül az európai területi együttműködés (Interreg), valamint a Kohéziós Alap létrehozása

Az EGSZB:

- hangsúlyozza, hogy a regionális és területi egyenlőtlenségek szükséges csökkentése továbbra is az uniós integráció egyik fő prioritása, és hogy a hagyományos, bevált és hatékony kohéziós politikai eszközök alkalmazása a megfelelő módja annak, hogy az EU valamennyi régiójában támogassák a fenntartható jólétet.
- azt ajánlja, hogy tisztázzák az ERFA és a Kohéziós Alap szerepét a Nemzeti és Regionális Partnerségi Alapban (NRPA), mégpedig úgy, hogy a rendeletben nemcsak általános és konkrét célkitűzéseket adnak meg, hanem részletesen kidolgozzák azokat. üdvözlé, ha alaposabban kidolgoznák az e vélemény tárgyát képező rendelettervezetet, és legalább egy melléklettel kiegészítenék, amely iránymutatást nyújtana arra vonatkozóan, hogy miként lehet hatékonyan integrálni az ERFA-t és a Kohéziós Alapot az NRPA-ba.
- hangsúlyozza, hogy az új rendszer nem vezethet az ERFA és a Kohéziós Alap jelentőségének és küldetésének csökkenéséhez, különösen a lemaradásban lévő régiók fejlődésének és az ipari területek átalakításának támogatása terén, azt is hangsúlyozza, hogy a partnerség elvének fontos szerepe van a jövőbeli programok kialakításában,
- egyetért a jövőbeli Interreg program tartalmával és választott kiemelt témáival, valamint azzal, hogy a javasolt konkrét esetekben szinergiában működjön a Globális Európa programmal.
- általánosságban egyetért a javaslat innovatív megközelítésével a létrehozott Interreg program jövőjét illetően, különösen támogatja az Interreg-terv egyes fejezeteinek szintjén javasolt végrehajtási struktúrát.
- felhívja a figyelmet annak kockázatára, hogy a határon átnyúló regionális együttműködés szereplői esetleg nem tudnak megállapodásra jutni, mivel a rendelettervezet nem eléggé részletes. azt is ajánlja, hogy a rendelet elfogadását követően azonnal fogadják el a végrehajtási jogi aktust is.
- véleménye szerint ajánlatos biztosítani, hogy az alapok tagállami szintű értelmezése és végrehajtása összehasonlítható legyen, és ne legyenek jelentős különbségek a tagállamok között,
- a források hatékonyabb felhasználása érdekében az EGSZB támogatja a végrehajtási és adminisztratív folyamatok egyszerűsítését.
- nagyra értékeli, hogy az ERFA-ról és a Kohéziós Alapról szóló rendeletjavaslat lehetőséget biztosít a fenntartható városfejlesztés és ennek keretében az olyan integrált város- és területfejlesztési stratégiák támogatására is, amelyek a fenntartható fejlődésre, valamint a környezetvédelem, az energia és az éghajlat, illetve a tiszta, klímasemleges és reziliens gazdaságra való méltányos átállás területén jelentkező kihívások kezelésére összpontosítanak, különös tekintettel a megfizethető lakhatásra, a szegénységre, a kulturális örökségre, valamint a digitális technológiákban rejlő potenciál innovációs és energiahatékonysági célú felhasználására.

2. FOGLALKOZTATÁS- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA, UNIÓS POLGÁRSÁG

- *Az újságírók és médiaszakemberek munkavállalói jogai a függetlenség és a valósághű tájékoztatás biztosítékaként*

Az EGSZB:

- arra kéri a hatóságokat, hogy sürgősen hozzanak védintézkedéseket az újságírók egyre bizonytalanabb munkakörülményeivel szemben, és kéri a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet teljes körű alkalmazását. Kéri továbbá, hogy az európai médiaágazat fenntarthatóságának biztosítása érdekében a meglévő támogatások kiegészítéseként gondoskodjanak független támogatásról a médiaorgánumok számára, és jelentősen növeljék a stabil információs ökoszisztéma védelmére szánt forrásokat;
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő egy olyan ambiciózus csomagot, amely szakpolitikai intézkedéseket és beruházásokat is előirányoz annak érdekében, hogy elő lehessen segíteni a minőségi munkahelyeket a médiaágazatban, valamint arra kéri a kormányokat, hogy valamennyi újságíró, köztük a szabadúszók számára is mozdítsák elő a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat azáltal, hogy – ahol az alkalmazható – átültetik a megfelelő minimálbérekéről szóló irányelvet¹, valamint azt az iránymutatást, amely arról szól, hogy miként kell alkalmazni az uniós versenyjogot az egyéni önfoglalkoztatók munkafeltételeire vonatkozó kollektív szerződéseknél². Arra kéri továbbá az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel a színlelt önfoglalkoztatás ellen.
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kövesse nyomon az újságírók védelméről, biztonságáról és szerepvállalásának biztosításáról szóló ajánlást³, és hangsúlyozza, hogy szorosabb együttműködésre van szükség az újságírói szervezetekkel, hogy olyan struktúrákat építsenek ki, amelyek megvédhetik az újságírók biztonságát. Az újságírók olyan munkavállalók, akik jelentős mértékben ki vannak téve a stressznek, a kiegésznek, az online zaklatásnak és a digitális túlerheltségnek. Hasznos lenne, ha az Európai Bizottság fontolóra venné, milyen további lépéseket kell tenni a pszichoszociális kockázatokról szóló irányelv elfogadására felszólító, 2022. március 10-i európai parlamenti állásfoglalást követően. Az EGSZB készen áll arra, hogy véleményt dolgozzon ki ebben a témában⁴.
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kövesse nyomon a mesterséges intelligencia (MI) használatára vonatkozó uniós jogszabályi keret alkalmazását, hogy biztosítani lehessen az újságírók védelmét. Emellett arra ösztönzi az újságírói szakszervezeteket és a médiaszervezeteket, hogy a szociális párbeszéd keretében foglalkozzanak azokkal a kérdésekkel, amelyek a mesterséges intelligencia szerkesztőségeiben történő használatával kapcsolatosan merülnek fel. Kéri továbbá, hogy hozzanak létre finanszírozási rendszert az újságírók mesterséges intelligenciával kapcsolatos jártasságát fejlesztő projektek számára, fontolóra véve, hogy miként lehetne társfinanszírozni „európai újságírói

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=legisum:4623532>.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A52022XC0930%2802%29>.

³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/recommendation-protection-safety-and-empowerment-journalists>.

⁴ HL C, C/2025/114, 2025.1.10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/114/oj>.

akadémiákat”, valamint képzést és fizetési támogatást nyújtani fiatal újságíróknak azoknál a médiavállalatoknál, amelyek a minőségi újságírás és a munkakörülmények magas színvonaláról tesznek tanúbizonyságot.

- ***Az AgoraEU és a Jogérvényesülés program***

Az EGSZB:

- üdvözlí az AgoraEU-ra és a Jogérvényesülés programra irányuló európai bizottsági javaslatokat, és arra kéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy a javasolt pénzügyi keret csökkentése nélkül hagyják jóvá a javaslatokat,
- kéri, hogy kifejezetten ismerjék el, hogy az érdekérvényesítés a civil társadalmi szervezetek munkájának kulcsfontosságú része, illetve hogy a civil társadalom politikai döntéshozatalba való bevonása a demokratikus részvétel és a társadalmi reziliencia megerősítésének szerves része,
- javasolja, hogy az AgoraEU valamennyi ágában vezessenek be működési támogatásokat a civil társadalom intézményi rezilienciájának megerősítése érdekében, és kéri, hogy bővítsék a működési támogatásokat a Jogérvényesülés program keretében az általános európai érdekű célt követő nonprofit szervezetek számára,
- támogatja, hogy közvetítő szervezeteken keresztül továbbra is lehessen pénzügyi támogatást nyújtani harmadik feleknek a kisebb és alulról szerveződő szervezetek elérésére. Kéri, hogy a közvetítők kiválasztása során tekintsék kulcsfontosságú támogathatósági kritériumnak azt, hogy ezek függetlenek legyenek, valamint hogy irányításuk és tevékenységeik megfeleljenek az Európai Unió Alapjogi Chartájának. Az EGSZB azt is kéri, hogy egyértelműsítsék a társfinanszírozási arányokat, és azt ajánlja, hogy tegyék lehetővé, hogy akár 100%-os uniós finanszírozást lehessen nyújtani a támogatások kedvezményezettjeinek, valamint olyan közvetítő szervezeteknek, amelyek valamilyen átruházott tevékenységet hajtanak végre,
- megjegyzi, hogy ki kell igazítani a „Kreatív Európa” tájékoztató irodák feladatkörét és emberi erőforrásait, hogy képesek legyenek hatékonyan támogatni az AgoraEU által lefedett szélesebb területeket a kulturális, a média- és a polgári szféra terén,
- rugalmasságot és biztosítékok (például indexálást, korrekciós mechanizmusokat) szorgalmaz az egyösszegű kifizetések és a többéves támogatások alkalmazása terén, hogy el lehessen kerülni a kedvezményezetteknek nehezedő pénzügyi terheket,
- szinergiákat szorgalmaz az Európai Versenyképességi Alap és az AgoraEU „MEDIA+” ága között; kéri az Európai Bizottságot, hogy segítse összehozni egymással a támogatási kedvezményezetteket, valamint dolgozzon ki cselekvési tervet, hogy működőképpé váljon a két rendelet kombinált és kumulatív finanszírozása, ennek jegyében közös pályázati felhívásokat, teljesítménymutatókat, illetve együttműködést szorgalmaz a bizottsági főigazgatóságok között,
- javasolja, hogy a Jogérvényesülés programban helyezzenek nagyobb hangsúlyt az áldozatok jogaira és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre, finanszírozást biztosítva a támogató hálózatok számára, a gyakorló szakemberek képzéséhez és a határon átnyúló jogi segítségnyújtáshoz;
- kéri, hogy mindkét programban kezeljék a finanszírozással kapcsolatban az EU-n belül észlelt egyensúlyhiányokat, különösen a kelet-nyugati megosztottságot,
- sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a civil párbeszéddel foglalkozó munkacsoport kikerült az AgoraEU rendeletről, és kéri annak visszaállítását,
- hangsúlyozza, hogy a program hatása a megfelelő nemzeti infrastruktúrától és társfinanszírozástól függ, és javasolja, hogy a tagállamok csak akkor férhessenek hozzá megosztott irányítású uniós alapokhoz ha bizonyíthatóan vállalják, hogy támogatják az AgoraEU és a Jogérvényesülés program célkitűzéseit.

3. KÖZLEKEDÉS, ENERGIA, INFRASTRUKTÚRA ÉS INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

- *A pótkocsival felszerelt nehézgépjárművek szén-dioxid-kibocsátási osztálya*
- Mivel az EGSZB a 2023. szeptember 20-án elfogadott, „A pótkocsival felszerelt nehézgépjárművek szén-dioxid-kibocsátási osztálya” című TEN/815. sz. véleményében [[C/2023/874](#)] már nyilatkozott a fenti javaslat tárgyában, úgy határozott, hogy nem dolgoz ki újabb véleményt a témában, hanem az említett dokumentumban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

Uniók űrjogszabály

Az EGSZB:

- azt ajánlja, hogy strukturálisan és azonnal erősítsék meg az európai közberuházásokat az űrkutatás területén, és hogy 2030-ig növeljék az űrkutatási beruházásokat legalább a GDP 0,2 %-ára;
- javasolja annak tisztázását, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke hogyan szolgálhat jogalapként az űrrel kapcsolatos termékek, szolgáltatások és adatok belső piacának létrehozásához és működtetéséhez, javasolja továbbá egy olyan záradék bevezetését, amely előírja, hogy az űrjogszabály rendelkezéseit azoknak a nemzetközi kötelezettségeknek a fényében kell értelmezni, amelyeket a tagállamok már elfogadtak;
- ajánlja annak tisztázását, hogy az I. cím miatt csak az üzemeltető székhelye szerinti államra vagy egy harmadik ország űrüzemeltetőjére vonatkozó kritériumra hivatkozik, anélkül, hogy bármilyen utalást tenne ezen üzemeltetők állampolgárság szerinti államára, javasolja továbbá a 6. cikk (3) bekezdésének pontosítását a tagállamok űrre vonatkozó nemzeti jogszabályaival való jobb koordináció biztosítása érdekében, amelyek meghatározzák azon üzemeltetőket, akiknek – állampolgárságuk, vagy az űrtevékenység végzésének földrajzi helye függvényében – űrtevékenységükhöz engedélyt kell szerezniük;
- javasolja, hogy a II. címben tisztázzák az eltérések és rugalmassági mechanizmusok működését az engedélyezési eljárás során, határozzák meg az eljárási határidőket, a nem kereskedelmi célú kiküldetésekre való alkalmazhatóságot, az Európai Bizottság ellenőrzési hatásköreit, valamint az Európai Űrügynökség (ESA) és az Európai Unió Űrprogramügynöksége (EUSPA) operatív szerepét;
- javasolja, hogy határozzák meg azokat a kereteket, amelyeken belül a tagállamok szigorúbb követelményeket szabhatnak mind az űralapú adatok és az űrszolgáltatások Unión belüli szabad mozgása tekintetében;
- hangsúlyozza, hogy a széttagoltság és a bürokratikus akadályok elkerülése érdekében meg kell erősíteni a kölcsönös elismerés elvét és a közös szabályokat;
- javasolja, hogy az európai űrstratégiát kapcsolják össze az európai stratégiai autonómiával, mozdítsák elő a kiegészítő ökoszisztémák beindítását és az űrgazdaság multiplikátorhatását bizonyos ágazatok támogatása érdekében;
- javasolja az űrkészségekre és a foglalkoztatásra vonatkozó integrált stratégia kidolgozását, valamint egy európai űrkészség-fejlesztési program elfogadását;
- kéri, hogy a következő, 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben biztosítsanak megfelelő forrásokat az EUSPA operatív megerősítésére.

- *Nukleáris indikatív program*

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy a nukleáris energia most és a jövőben is döntő szerepet játszik az európai kontinens dekarbonizációjában, és megszilárdítja Európa stratégiai autonómiáját az energia és a technológia területén;
- ajánlja, hogy az atomenergia-ágazat beruházásaira ugyanazok a feltételek vonatkozzanak, mint a megújuló energiaforrásokra;
- ajánlja, hogy konkrét pénzügyi és szabályozási intézkedések révén gyorsítsák fel a beruházásokat, gondolva itt például egyszerűsített állami támogatási eljárásokra, az uniós forrásokhoz való hozzáférésre, fenntartható finanszírozásra, engedélyezési eljárásokra, valamint gyorsabb uniós és nemzeti szintű döntésekre;
- úgy véli, hogy a civil társadalommal folytatott párbeszéd elengedhetetlen a bizalom, a felelősségvállalás és a társadalmi elfogadottság kiépítéséhez.
- fokozott szabályozási együttműködésre szólít fel a tagállamok között;
- ajánlja, hogy vegyék figyelembe az atomenergia szerepét a hálózat stabilizálásában, és kéri, hogy a nukleáris indikatív programban szerepeljen annak kiszámítása, hogy rendszerszinten milyen költségeket lehet elkerülni az atomenergiának köszönhetően.

4. EGYSEGES PIAC, TERMELÉS ÉS FOGYASZTÁS

- *Egységes piaci stratégia*

Az EGSZB:

- teljes mértékben támogatja az Európai Bizottság által meghatározott prioritásokat, amelyek választ adnak az érdekelt felek által felvetett kihívásokra;
- megismétli, hogy a szabályozás egyszerűsítését a szociális és munkavállalói jogok teljes körű tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani. Ezért kiemelten fontos, hogy az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket, valamint a szociális partnereket már a jogalkotási folyamat korai szakaszától kezdve strukturált módon bevonják a folyamatba;
- aktívabban hozzá kíván járulni az egységes piac irányításához többek között azáltal, hogy megerősített szerepet vállal az egységes piac szabályainak érvényesítésével foglalkozó munkacsoporton (SMET) belül;
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatokat a területi ellátási korlátok kezelésére és a termékek címkézésének harmonizálására;
- üdvözli, hogy az Európai Bizottság bejelentette a vállalkozások számára választható „28. rendszer” létrehozására irányuló javaslatot, de hangsúlyozza, hogy hatékony biztosítékokra van szükség az esetleges visszaélések ellen;
- elismeri a szabványosítás mint az integráció és az innováció motorjának kulcsszerepét, de hangsúlyozza az átláthatóságot, az inkluzivitást és a strukturált részvétel elvét;
- támogatja a szakmai képesítések elismerésének egyszerűsítését, a harmadik országbeli állampolgárok esetében is, de a képesítéseknek egyértelműen meghatározottnak, ellenőrizhetőnek és bizonyított minőségűnek kell lenniük;
- támogatja az Európai Munkaügyi Hatóság megerősítését;
- kéri, hogy az egységes piac alkalmazási körét terjesszék ki az olyan stratégiai ágazatokra, mint az energia és a pénzügy. Hangsúlyozza, hogy inkluzív irányítási modellre van szükség, és felszólít a közbeszerzési jogszabályok felülvizsgálatára. Ugyanakkor meg kell találni a megfelelő módot a szociális, környezetvédelmi és innovációs célkitűzések figyelembevételére.

- **2024. évi jelentés a versenypolitikáról**

Az EGSZB:

- üdvözli az Európai Bizottság által 2024-ben elfogadott jogérvényesítési megközelítést, amely összehangolja a versenypolitikát az EU digitális, zöld és reziliens célkitűzéseivel, a jól működő és versenyképes belső piac fenntartása mellett,
- támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy fokozza a versenyszabályok hatékonyságát és kiszámíthatóságát, ezen belül az erőfölénnyel való, kizorításra irányuló visszaélésekre vonatkozó új iránymutatások kidolgozását, a piac meghatározásáról szóló frissített közleményt, valamint a fogyasztói jólétet befolyásoló hatások értékelésére szolgáló jobb eszközöket,
- hangsúlyozza a digitális piacokon jelentkező versenykihívások kezelésének fontosságát, és ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy folytassa a verseny érvényesítését a hagyományos versenyszabályok és a digitális piacokról szóló jogszabály alapján, tekintettel a platformalapú üzleti modellek strukturális erőfölényére és piacra lépésük akadályaira,
- felszólít az összefonódások szigorúbb ellenőrzésére, beleértve egy olyan keretet is, amely ellenőrzi a küszöbérték alatti felvásárlásokat, amelyek károsíthatják a versenyt (pl. „gyilkos felvásárlások”), és sürgeti, hogy az összefonódások értékelése során nagyobb mértékben vegyék figyelembe a munkaerőpiaci hatásokat és az innovációs dinamikát,
- hangsúlyozza, hogy szükség van az állami támogatási szabályokra – különösen a tisztaiipar-megállapodás állami támogatási keretrendszerére és a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek folyamataira – a határokon átnyúló részvétel előmozdítása, a széttagoltság csökkentése és a tisztaiipar-megállapodáshoz elengedhetetlen stratégiai beruházások támogatása érdekében, biztosítva ugyanakkor a kohéziót és az egyenlő versenyfeltételeket a tagállamok között.

- *Versenyképességi Alap*

Az EGSZB:

- támogatja az Európai Versenyképességi Alap (EVA) létrehozását, amely a következő uniós költségvetés sarokköve és az innováció, a reziliencia és a biztonság motorja, és hangsúlyozza, hogy a finanszírozást továbbra is határozottan a fenntarthatósághoz és az EU szociális piacgazdaságához kell igazítani,
- felszólít az EU-szerte egységesen alkalmazandó, érdemeken alapuló projektkiválasztásra, olyan egyértelmű kritériumokkal, mint a kiválóság, a jövőorientáltság és a gazdasági potenciál. A tagállami kapuőr-jelenség elkerülése érdekében az EGSZB átlátható eljárásokat, a pályázók számára valamennyi tagállamban egyenlő hozzáférést sürget, valamint kéri a szociális partnerek és a civil társadalom aktív bevonását a kormányzásba,
- javasolja egy „piaci megerősítési követelmény” bevezetését, amely megköveteli, hogy a jelentős uniós kiegészítő finanszírozást kereső projektek – például közös európai érdeket szolgáló fontos projektek vagy más nagyszabású beruházások – először bizonyos arányú magánforrást mozgósítsanak. Ez a piacvizsgálati mechanizmus segítene értékelni a projektek minőségét, visszaszorítani az átpolitizált finanszírozási döntéseket, és megerősíteni az állami támogatás és a tényleges versenyképesség közötti kapcsolatot,
- hangsúlyozza, hogy erős kockázatértékelési és megelőzési eszközökre van szükség, amelyek biztosítják, hogy az EVA forrásait csak olyan projektekre fordítsák, amelyek ténylegesen javítják Európa versenyképességét, és elkerülik az uniós finanszírozási programok múltbeli hiányosságainak megismétlődését;
- kiemeli, hogy fontos támogatni a kkv-kat, a regionális és határokon átnyúló innovációs ökoszisztémákat, valamint beruházni a készségekbe és a méltányos munkakörülményekbe, ugyanakkor egyszerűsíteni kell az eljárásokat, és biztosítani kell az átlátható, kiszámítható és inkluzív irányítást.

- *Az európai közbeszerzési jogi keret felülvizsgálata*

Az EGSZB:

- egyetért azzal, hogy az egyszerűsítés elősegítése, az adminisztratív költségek csökkentése és az egységes piac további harmonizációjának ösztönzése érdekében felül kell vizsgálni a hatályos uniós jogszabályokat,
- úgy véli, hogy a fenntartható uniós közbeszerzési politika túlmutathat a piaci hiányosság korlátozott paradigmáján, lehetővé téve a stratégiai, közjóra irányuló közbeszerzést; egyenlő célkitűzésekként rögzítve a társadalmi, innovációs és környezetvédelmi kritériumokat; valamint biztosítva, hogy a magánszereplők tisztességes feltételek mellett hozzáférjenek közbeszerzésekhez.
- úgy véli, hogy a közbeszerzési szerződéseket az alapján kell odaítélni, hogy melyik a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat, hangsúlyozva a nem árjellegű kritériumok, például a minőséggel, innovációval, környezetvédelemmel és fenntarthatósággal kapcsolatos, illetve szociális szempontok, különösen a munkavállalói jogok és a kollektív megállapodások jelentőségét is,
- holisztikus megközelítést szorgalmaz az általános érdekű szolgáltatásokra vonatkozó politikákkal kapcsolatban.
- úgy véli, hogy nem szabad olyan vállalatoknak odaítélni közbeszerzési szerződéseket, amelyek rendszeresen megsértenek alapvető munkavállalói jogokat vagy rájuk kötelezően vonatkozó kollektív szerződéseket.
- véleménye szerint a megfelelő jogi kritériumok teljesülése esetén és biztosítva, hogy ez csak minimális mértékben torzítsa a versenyt, az uniós közbeszerzési irányelvek felülvizsgálata során meg kell tartani a többségi ellenőrzés alatt álló jogalanyokra vonatkozó, házon belüli beszerzésekre vonatkozó lehetőséget és a közvetlen odaítélés lehetőségét,
- javasolja, hogy vezessenek be jogi kötelezettséget a közszolgáltatási szerződésekre vonatkozó jelenlegi küszöbértékek hatásainak értékelésére.
- úgy véli, hogy a közbeszerzés a közjó javára támogathatja a társadalmilag igazságos, ökológiailag fenntartható és gazdaságilag reziliens Európát,
- kötelező záradékokat szorgalmaz az ár felülvizsgálatára vonatkozóan, hogy figyelembe vegyék a kollektív szerződések és/vagy a munkaügyi jogszabályok bérekkel kapcsolatos változásait, illetve az inflációt, valamint a szerződés teljesítését érintő egyéb releváns tényezőket is, például az energiaköltségeket.

5. MEZŐGAZDASÁG, VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

- [*Az erdőirtásról szóló \(EU\) 2023/1115 rendelet módosítása*](#)

Az EGSZB:

- a 2024. szeptember 19-én elfogadott, EESC-2024-01183-00-00-AC-TRA sz. véleményében⁵ és a 2022. február 23-án elfogadott, EESC-2021-05690-00-00-AC-TRA sz. véleményében⁶ már nyilatkozott a fenti javaslat tárgyában, ezért úgy határozott, hogy nem dolgoz ki újabb véleményt a témában, hanem az említett dokumentumokban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

⁵ Az EGSZB saját kezdeményezésű véleménye: [*Az Amazonas esőerdőt érintő erdőirtás – az éghajlatváltozásra és a globális környezetre gyakorolt hatás; következmények a vállalatokra, a munkavállalókra és a lakosságra nézve*](#), HL C/2024/6882, 2024.11.28.

⁶ Az EGSZB véleménye: [*Az uniós piacon forgalomba hozott termékekkel összefüggő erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimálisra csökkentése*](#), HL C 275., 2022.7.18.

- *Az uniós polgári védelmi mechanizmus felülvizsgálata*

Az EGSZB a következőket ajánlja:

- az ambíciók fokozása a katasztrófakockázatok csökkentése és megelőzése tekintetében, a reagálási képességekre történő összpontosítás előnyben részesítése helyett. Ahhoz, hogy hatékony és integrált uniós polgári védelmi mechanizmus (UCPM) jöjjön létre, az EU-szerte alkalmazott kockázatsökkentési politikák átfogó keretére van szükség, valamint fokozott figyelmet kell fordítani az ágazatközi és határokon átnyúló katasztrófamegelőzésre. Mindezt egy holisztikus kockázatkezelési rendszer keretében kell végrehajtani;
- az adminisztratív terhek csökkentése, az átfedések megszüntetése, a nem megfelelő adat- és támogatási rendszerek korszerűsítése, a képzett emberi erőforrás bővítése, valamint beruházás közös szabványokon és képzési pályákon alapuló interoperábilis kapacitásokba. Ezzel párhuzamosan magas színvonalú munkafeltételek biztosítása, ami a társadalmi reziliencia megerősítésének előfeltétele a társadalom egészére kiterjedő válságkezelési megközelítésben;
- a katasztrófák és válságok jobb előrejelzése és megértése, figyelembe véve ugyanakkor a propaganda és a dezinformáció szerepét a társadalmi stressz felerősítésében.
- az UCPM megerősítése kiegészítő finanszírozás révén, különösen a kiszolgáltatott csoportok és régiók tekintetében, a legkülső régiókat és a háborús területekhez közeli régiókat is ideértve.
- a 2028–2034-es programozási időszakra javasolt nemzeti és regionális partnerségi tervekkel való összhang biztosítása.
- a meglévő eszközök, például az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköz, az Európai Szolidaritási Testület és az UCPM közötti nagyobb komplementaritás előmozdítása,
- elegendő és stabil finanszírozás biztosítása a hivatásos tűzoltók és egészségügyi személyzet számára, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében folyamatosan hatékonyak legyenek és gyorsan reagáljanak, ugyanakkor az önkéntesek szerepének megerősítése.
- az uniós polgári védelmi mechanizmus alapja a rugalmasság legyen, hogy tiszteletben tartsa a nemzeti katasztrófavédelmi rendszerek sokféleségét, ugyanakkor biztosítsa a határon átnyúló együttműködést és koordinációt a határokat nem ismerő katasztrófákra való gyors és hatékony reakálás érdekében, a szervezett civil társadalom teljes körű bevonásával.
- a közbeszerzési szabályok kiigazítása annak garantálása érdekében, hogy a kritikus fontosságú áruk és szolgáltatások válság idején gyorsan és hatékonyan legyenek biztosíthatók.
- az összes tagállam által használandó egységes formanyomtatvány létrehozása a katasztrófák bejelentésére.

6. KÜLKAPCSOLATOK

- *Az Európai Unió fekete-tengeri régióval kapcsolatos stratégiai megközelítése*

Az EGSZB:

- üdvözli azt a régóta várt kezdeményezést, amely különös figyelmet szentel a fekete-tengeri régiónak és ehhez európai uniós stratégiai megközelítést javasol, de megállapítja, hogy ez némileg késve érkezik, és a végrehajtáshoz gyors és határozott intézkedéseket, illetve megfelelő források biztosítását szorgalmazza,
- hangsúlyozza, hogy bár a régió valamennyi országa elszenvedi a katonai összetűzések negatív következményeit, nem mindegyiküknek nyújtottak erőfeszítéseikkel és áldozataikkal arányos célzott társadalmi és gazdasági támogatást,
- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az uniós tagállamokkal, a fekete-tengeri régió országaival és valamennyi érdekelt féllel konzultálva mielőbb, ideális esetben 2025 vége előtt dolgozzon ki pragmatikus és megfelelően finanszírozott fejlesztési stratégiát a régió számára,
- sajnálja, hogy a régióra vonatkozó korábbi uniós szakpolitikai keret (a 2007-es fekete-tengeri szinergia) nem terjedt ki a biztonsági dimenzióra, és rámutat, hogy az EU fekete-tengeri régióban indított biztonsági kezdeményezéseinek kézzelfogható eredményekkel kell járniuk,
- hangsúlyozza, hogy a tartós béke megteremtése a fenntartható gazdasági fejlődés szükséges és alapvető előfeltétele, és sajnálattal állapítja meg, hogy az nem szerepel célkitűzésként a dokumentumban,
- véleménye szerint a stratégiai megközelítés fő korlátja az, hogy az teljes mértékben a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben foglalt meglévő pénzügyi eszközökön és költségvetési forrásokon alapul; az azonnali és látható hatás elérése érdekében kéri az eszközök egyszerűsítését, egységesítését és rangsorolását,
- azt ajánlja, hogy végezzenek mélyreható hatásvizsgálatot az eddigi összes meglévő eszközről, és ennek alapján fogalmazzanak meg konkrétabb és egyértelműbb kötelezettségvállalásokat azok jövőbeli alkalmazására vonatkozóan.
- megítélése szerint nagyobb figyelmet kell fordítani a hibrid fenyegetések kezelésére és a kormányzásban tapasztalható működési zavarokra, amelyek azzal a kockázattal járnak, hogy aláássák a regionális stabilitást.

- **Globális Európa (a többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó javaslat)**

Az EGSZB:

- üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a következő többéves pénzügyi keretben növeljék az EU külső politikáira fordított kiadásokat, a „Globális Európa” eszköz pedig tartalmazzon egy Ukrajnára irányuló tartalékot, és úgy véli, hogy ez a növelés elengedhetetlen ahhoz, hogy az EU megerősítse globális szereplőként betöltött szerepét és értékeit, valamint stratégiai autonómiát építsen ki,
- úgy véli, hogy az EU-nak vezető szerepet kell játszania a fejlesztési és humanitárius erőfeszítésekben, valamint az ENSZ rendszerének újjáélesztésében, és ennek fő eszközét a Global Gateway-nek kell jelentenie,
- rámutat, hogy a Global Gateway keretében működő, a civil társadalmi szervezetek és a helyi önkormányzatok tanácsadó testülete nagyrészt távol maradt a döntéshozataltól, és ez széttagolt párbeszédet eredményezett. Az EGSZB kéri, hogy biztosítsák az érdemi részvételt, többek között az EGSZB és az RB részvételét,
- hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődés és a gazdasági reziliencia elérése érdekében összhangot kell teremteni a külpolitika, a fejlesztés, a kereskedelem és az Európai Versenyképességi Alap között,
- jóllehet a külső fellépések tekintetében javasolt rugalmasságot kedvezően értékeli, teljes átláthatóságot és elszámoltathatóságot vár el a források felhasználása terén,
- kéri, hogy az Európai Bizottság egyenlőtlenségi mutatóját terjesszék ki a Global Gateway-projektekre is,
- reméli, hogy a meglévő szerveket, például a civil társadalmi platformokat szélesebb körben bevonják a partnerországok szervezeteivel való kapcsolatok fenntartásába,
- támogat minden arra irányuló erőfeszítést, hogy szomszédságunkban és így az EU-n belül is megerősítsük a jólétet és a biztonságot, és támogatja az Unió további bővítését,
- hangsúlyozza, hogy kiszámítható és stabil finanszírozásra van szükség a civil társadalmi szervezetek számára, különösen a demokrácia, a civil társadalmi tér és a nemek közötti egyenlőség megerősítése érdekében,
- elvárja, hogy a gazdasági együttműködéssel és a vállalkozási tevékenységekkel kapcsolatos célkitűzéseket ambiciózus szociális, emberi jogi és környezetvédelmi biztosítékok kísérjék,
- ellenzi azt a megközelítést, hogy a migrációs politikához kapcsolódva felfüggeszék a kifizetéseket, hangsúlyozva, hogy a kitűzött célok eléréséhez pozitív ösztönzőkre van szükség.

- ***Kiszámítható és közös európai út az EU-ban tartózkodó ukránok számára***

Az EGSZB:

- ismételten szolidaritást vállal az ukrán néppel, emlékeztet arra, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszió miatt ukránok milliói menekültek el a veszély elől, és kiemeli a civil társadalmi szervezetek szerepét abban az időszakban, amikor a legtöbb lakóhelyét elhagyni kényszerült ember érkezett Ukrajnából;
- megjegyzi, hogy az átmeneti védelem előnyös megoldásnak bizonyult a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező emberek számára, ugyanakkor az Ukrajnába való visszatérés feltételei még nem adóttak a továbbra is zajló orosz támadások miatt, ezért üdvözli az átmeneti védelem újabb időszakra történő meghosszabbításáról szóló döntést;
- hangsúlyozza, hogy hosszú távú perspektívára van szükség az átmeneti védelemben részesülő emberek számára, és arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy megkönnyítsék az átmenetet egy tartósabb tartózkodási forma felé, és fokozatosan vezessék ki az átmeneti védelem rendszerét;
- felhívja a figyelmet arra, hogy ukránok EU-ba érkezése növelte a tagállamok közszolgáltatási rendszereire nehezedő nyomást, és hangsúlyozza, hogy növelni kell a beruházásokat a magas színvonalú általános érdekű szolgáltatásokba és a lakhatásba, amelyeknek egyenlő feltételek mellett kell elérhetőnek lenniük az EU-ban jogszerűen tartózkodó minden személy számára;
- megjegyzi, hogy erőfeszítéseket kell tenni az ukránok sikeres integrációjának elősegítése érdekében az Európai Unióban, és ehhez jó eszközök a nyelvtanfolyamok, a helyi közösségi kezdeményezések támogatása, az ukrán gyermekek tagállamokban való oktatása, a dezinformáció és az orosz hírszerzési tevékenységek elleni fellépés, valamint az, ha az ukrán állampolgárokat bekapcsoljuk a helyi közösségeikben működő szervezetek tevékenységébe;
- kiemelten fontosnak tartja az ukránok számára a tisztességes munkafeltételek megteremtését – mind az EU-ban, mind Ukrajnában, és elvárás, hogy a tagállamok fellépjenek az ukrán munkavállalók kizsákmányolása és az egyenlőtlen bánásmód ellen, míg az ukrán kormánynak a szociális partnerekkel folytatott párbeszéd révén vissza kell állítania a munkavállalók és a szakszervezeti tevékenységek számára kedvező feltételeket.

7. IPARI SZERKEZETVÁLTÁS KONZULTATÍV BIZOTTSÁGA

- *Az állandó anyagokban rejlő lehetőségek elősegítése az EU körforgásos gazdaságában*

Az EGSZB:

- rámutat, hogy a végtelenszer újrafeldolgozható anyagoknak alapvető jelentőségük van a valóban körforgásos gazdaság megvalósítása szempontjából, különös tekintettel az ilyen anyagok csomagolásban való felhasználására. Kéri, hogy a végtelenszer újrafeldolgozható anyagokat kifejezetten ismerjék el az uniós jogszabályokban,
- támogatja azt az ambiciózus uniós megközelítést, hogy 2030-ra el kell érni a csomagolási hulladék elkülönített gyűjtésére vonatkozó 90%-os célkitűzést. Hangsúlyozza, hogy a fejlett és jól finanszírozott gyűjtési és válogatási, illetve a magas színvonalú újrafeldolgozási rendszerek elengedhetetlenek a végtelenszer újrafeldolgozható anyagok zárt rendszerű újrahasznosításának lehetővé tételéhez, valamint ahhoz, hogy maximálisra növekedjen az anyagmegtartás,
- szorgalmazza a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek megerősítését és harmonizálását az uniós tagállamokban. Ennek keretében átlátható és konzisztens kritériumokon alapuló, környezetvédelmi szempontok szerint kialakított díjszabást kell érvényesíteni, arányos díjstruktúrákat kell biztosítani, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekből származó bevételeket pedig el kell különíteni az ugyanazon anyagáramba történő újbóli befektetés céljára,
- megjegyzi, hogy prioritásként kell kezelni a csomagolási hulladék elkülönített gyűjtésére, válogatására és újrafeldolgozására szolgáló modern infrastruktúrába történő beruházásokat. Hangsúlyozza, hogy további támogatást kell nyújtani az alacsonyabb teljesítménnyel vagy beruházási kapacitással rendelkező régióknak annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi tagállam teljesíteni tudja a körforgásossággal kapcsolatos célkitűzéseket,
- azt ajánlja, hogy EU-szerte végezzék el a polgárok újrafeldolgozással kapcsolatos magatartásának átfogó értékelését a hiányosságok, a korlátok és a bevált gyakorlatok azonosítása érdekében. Az EGSZB kéri, hogy ezen az értékelésen alapulva hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek fokozzák a fogyasztók részvételét a csomagolási hulladék szétválogatásában, felismerve, hogy a háztartási hulladékválogatás a tényleges újrafeldolgozás alapvető első lépése,
- kiemeli, hogy a körforgásos gazdaságra való átállás során biztosítani kell a folyamat társadalmi fenntarthatóságát, ezért szorgalmazza a munkaerőpiacra gyakorolt hatások korai előrejelzését. Kéri, hogy a zökkenőmentes munkahelyváltás támogatása érdekében garantálják a továbbképzési és átképzési lehetőségekhez való hozzáférést, hogy a munkavállalók részt vehessenek a fejlődő körforgásos gazdaságban, és teljes mértékben kihasználhassák annak előnyeit,
- azt ajánlja, hogy valamennyi szinten erősítsék meg a szociális párbeszédet és – vállalati szinten is – mozgítsák elő a kollektív tárgyalásokat, hogy a munkavállalók tájékoztatást kapjanak, konzultáljanak velük és bevonják őket a körforgásos üzleti modellekre való átállásba.

- *Ipari szövetkezetek: eszköz az inkluzív és fenntartható versenyképesség kihívásának kezeléséhez*

Az EGSZB:

- megjegyzi, hogy az ENSZ 2025-öt a szövetkezetek nemzetközi évévé nyilvánította „Cooperatives Build a Better World” [Szövetkezetekkel egy jobb világért] jelmonddal, ami a számos ágazatban jelenlévő szövetkezeti modell növekvő nemzetközi elismertségét tükrözi,
 - javasolja, hogy a szövetkezetekkel kapcsolatos üzleti ismereteket építsék be az általános vállalkozói és a szakképzésbe, szervezzenek figyelemfelkeltő tevékenységeket a pénzügyi intézmények számára és nyújtsanak ilyen lehetőségeket az Erasmus+ programon belül,
 - úgy véli, hogy a szövetkezeti modellt aktívan népszerűsíteni kell az induló innovatív vállalkozások és a fiatal vállalkozók körében,
 - kéri annak elismerését, hogy az ipari szövetkezetek fontos gazdasági szereplők, és uniós, nemzeti és regionális szinten célzott pénzügyi ösztönzőket (adókedvezményeket, támogatásokat, alacsony kamatú finanszírozást) szorgalmaz az ipari szimbiózis és a körforgásos gyakorlatok támogatására,
 - a szövetkezetek helyben való letelepedésének megkönnyítése a fenntartható termelés bővítése érdekében ösztönzi a közös ipari parkokba, ökoipari övezetekbe és szövetkezeti tudásmegosztó platformokba történő beruházásokat,
 - sürgeti, hogy az uniós kohéziós programokba és regionális fejlesztési stratégiákba építsenek be szövetkezetspecifikus szakpolitikai intézkedéseket, prioritásként kezelve a regionális reziliencia fokozására irányuló szövetkezeti kezdeményezéseket,
 - kiemeli az adatvezérelt szövetkezetek növekvő stratégiai jelentőségét, és arra kéri az uniós és nemzeti hatóságokat, hogy támogassák az ipari adatok kezelésére és megosztására irányuló kollektív kezdeményezéseket,
 - hangsúlyozza, hogy a szövetkezeti modell egyedülálló hozzáadott értéket biztosít a demokratikus irányítás, a javak méltányos elosztása, a közösségi szerepvállalás és a kiváló alkalmazkodóképesség révén, ezzel erősíti az EU stratégiai autonómiáját.
-